

## S 28 Text: Solons Gesetzgebung (nach Aristoteles)

Die Wende vom 7. zum 6. Jahrhundert war für Athen eine Zeit heftiger Unruhen. Das starke Gefälle zwischen den begüterten Großgrundbesitzern und den verschuldeten Kleinbauern führte zu sozialen Spannungen, die Drakon um 620 v. Chr. durch radikale gesetzgeberische Maßnahmen zu lindern suchte.

Die beiden Hauptübel wurden damit allerdings nicht behoben. Aristoteles nennt sie: „Für Anleihen wurde die Person verpfändet (Schuldknechtschaft), und das Land war in den Händen weniger.“ An diesem Punkt setzte Solon an, als er 594 v. Chr. zum Archon (ὁ ἄρχων) mit besonderen Vollmachten gewählt wurde.

Τοιαύτης δὲ τῆς τάξεως <sup>1</sup> οὔσης ἐν τῇ πολιτείᾳ καὶ τῶν πολλῶν δουλευόντων τοῖς ὀλίγοις, ἀντέστη <sup>2</sup> τοῖς γνωρίμοις <sup>3</sup> ὁ δῆμος. Ἰσχυρᾶς δὲ τῆς στάσεως <sup>4</sup> οὔσης καὶ χρονίας εἴλοντο <sup>5</sup> κοινῇ διαλλακτὴν <sup>6</sup> καὶ ἄρχοντα	<sup>1</sup> ἡ τάξις, -ξεως] <i>die Ordnung</i> <sup>2</sup> ἀνίσταμαι] <i>einen Aufstand machen; sich erheben</i> (gegen: Dativ) <sup>3</sup> οἱ γνώριμοι] <i>die Einflussreichen</i> (eigtl. ‚die Bekannten‘, vgl. frz. ‚les notables‘) <sup>4</sup> ἡ στάσις, -σεως] <i>der Aufstand</i> <sup>5</sup> αἰρέομαι] <i>wählen</i> (stark. Aor. εἰλόμην) <sup>6</sup> ὁ διαλλακτής, -οῦ] <i>der Friedensstifter</i>
5 τὸν Σόλωνα, καὶ τὴν πολιτείαν ἐπέτρεψαν αὐτῷ. Κύριος <sup>7</sup> δὲ γενόμενος τῶν πραγμάτων ὁ Σόλων τὸν τε δῆμον ἠλευθέρωσε <sup>8</sup> καὶ ἐν τῷ παρόντι <sup>9</sup> καὶ εἰς τὸ μέλλον <sup>10</sup> , κωλύσας δανείζειν <sup>11</sup> ἐπὶ τοῖς σώμασιν, καὶ τῶν χρεῶν <sup>12</sup> ἀποκοπὰς <sup>13</sup> ἐποίησε καὶ τῶν ἰδίων καὶ	<sup>7</sup> ὁ κύριος] <i>der Herr</i> <sup>8</sup> ἠλευθέρω] <i>befreien</i> (Aor. ἠλευθέρωσα) <sup>9</sup> ἐν τῷ παρόντι] <χρόνω>: <i>zum gegenwärtigen Zeitpunkt, für die Gegenwart</i> <sup>10</sup> τὸ μέλλον, -οντος] <i>die Zukunft</i> <sup>11</sup> δανείζω] <i>Geld leihen</i> <sup>12</sup> τὸ χρέος, χρέους] <i>die Schuld</i> <sup>13</sup> ἡ ἀποκοπή] <i>die Tilgung</i> (v. Schulden) <sup>14</sup> ἡ σεισάχθεια] <i>das ‚Abschütteln‘ der Schulden</i> (vgl. gleich: ἀποσειῶ: <i>abschütteln</i> ) <sup>15</sup> τὸ βάρος, βάρους] <i>die Last</i>
10 τῶν δημοσίων, ἃς σεισάχθειαν <sup>14</sup> καλοῦσιν ὡς ἀποσεισάμενοι τὸ βάρος <sup>15</sup> . Πολιτείαν δὲ κατέστησε <sup>16</sup> καὶ νόμους ἔθηκεν ἄλλους, τοῖς δὲ Δράκοντος θεσμοῖς <sup>17</sup> ἐπαύσαντο χρώμενοι <sup>18</sup> . Ἀναγράψαντες <sup>19</sup> δὲ τοὺς νόμους εἰς τοὺς κύρβεις <sup>20</sup>	<sup>16</sup> καθίστημι] <i>einrichten</i> <sup>17</sup> ὁ θεσμός] <i>das Gesetz</i> (vgl. τί-θε-μαι) <sup>18</sup> χρῆομαι] <i>gebrauchen</i> (etwas: Dativ) <sup>19</sup> ἀναγράφω] (öffentlich) <i>aufschreiben</i> <sup>20</sup> οἱ κύρβεις] <i>die Pfeiler</i> <sup>21</sup> ὄμνυμι] <i>schwören</i> (Aor. ὄμοσα; Part. Präs. ὀμνύς, ὀμνύντος) <sup>22</sup> ἐννέα] <i>neun</i> <sup>23</sup> καταφατίζω] <i>feierlich erklären</i> <sup>24</sup> ὁ ἀνδρίας, -άντος] <i>das Standbild</i> <sup>25</sup> χρυσοῦς, χρυσιῆ, χρυσοῦν] <i>golden</i>
15 ἔστησαν ἐν τῇ στοᾷ τῇ βασιλείῳ καὶ ὄμοσαν <sup>21</sup> χρήσεσθαι πάντες. Οἱ δ’ ἐννέα <sup>22</sup> ἄρχοντες ὀμνύντες <sup>21</sup> πρὸς τῷ λίθῳ καταφατίζον <sup>23</sup> ἀναθήσειν ἀνδριάντα <sup>24</sup> χρυσοῦν <sup>25</sup> , ἐάν τινα παραβῶσι τῶν νόμων.	